

Motion till riksdagen 2021/22:4457

av **Johan Forssell m.fl. (M)**

med anledning av prop. 2021/22:131 Nytt regelverk för kvalificerade säkerhetsärenden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att brott mot anmälningsplikten ska kunna utgöra en självständig grund för att ta en person i förvar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att fler utvisningar av personer som anses utgöra hot mot Sveriges säkerhet ska verkställas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att begränsa de ekonomiska rättigheterna för personer vars utvisningsbeslut inhiberas och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att husrannsakan ska få vidtas på fler platser och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Europa har under de senaste decennierna drabbats av en lång rad mycket allvarliga terroristdåd. Sverige har sedan ett antal år en förhöjd terrorhotnivå. Enligt Nationellt centrum för terrorhotbedömning finns det individer, både i Sverige och utomlands, som betraktar terrorattentat mot mål i Sverige som legitima och som har såväl avsikt som förmåga att genomföra attentat. Kriget i Ukraina gör oss också påmindas även om den hotbild som finns från andra stater.

Med den bakgrunden är det av stor vikt att Sverige med kraft kan ingripa mot utländska medborgare som bedöms utgöra kvalificerade säkerhetshot. Där fyller lagen om särskild utlänningskontroll en viktig funktion genom att den gör att särskilda åtgärder kan vidtas gentemot utlänningar som bedöms utgöra hot. Lagstiftningen har emellertid stora brister. I samband med den s.k. terroröverenskommelsen 2017 förband sig reger-

ingen att se över lagen om särskild utlänningskontroll. Dessförinnan hade Säkerhetspolisen i en särskild inlägga till regeringen påtalat att lagstiftningen var otydlig, svårtolkad och svårtillämpad.

Trots detta tog det regeringen mer än ett år efter terroröverenskommelsen att tillsätta en utredning, och i mars 2020 lämnade utredningen sitt betänkande. Utredningen föreslog en helt ny lagstiftning med ikraftträdande den 31 juli 2021 men först den 24 februari 2022 lämnade regeringen en proposition till riksdagen med förslaget ikraftträdande den 1 juli 2022. Det kommer alltså att ha tagit fem år från att regeringen förband sig att se över lagen om särskild utlänningskontroll tills en ny lagstiftning kan träda i kraft.

Regeringen föreslår i propositionen Nytt regelverk för kvalificerade säkerhetsärenden en ny lag, lagen om särskild kontroll av vissa utlänningar, som föreslås ersätta den nuvarande lagen om särskild utlänningskontroll. Moderaterna välkomnar den nya lagen och ser i huvudsak positivt på de föreslagna förändringarna. Vi konstaterar dock att flera problem kvarstår som olösta.

Moderaternas utgångspunkt är att utländska medborgare som utgör hot mot Sveriges säkerhet ska lämna landet. Om det av olika skäl inte är möjligt behöver dessa personer hållas i förvar eller övervakas på ett betryggande sätt.

I flera uppmärksammade fall har utländska medborgare som utgör säkerhetshot försatts på fri fot på grund av att det har funnits verkställighetshinder. Personer som av både regeringen, Säkerhetspolisen och Migrationsverket har bedömts utgöra hot mot Sveriges säkerhet kan alltså i princip röra sig fritt i det svenska samhället.

Om en person som är utvisad enligt lagen om särskild utlänningskontroll inte längre kan hållas i förvar är det vanligt att personen åläggs anmälningsplikt. Det är av avgörande betydelse att Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen har uppsikt över personer som utgör hot mot Sveriges säkerhet. Det är därför av stor vikt att den som är ålagd anmälningsplikt följer denna. Lagen bör därför ändras så att ett brott mot anmälningsplikten ska kunna utgöra en självständig grund för att ta en person i förvar.

Det måste också övervägas hur de fall där det inte är möjligt att verkställa utvisningar ska hanteras och på vilket sätt samhället ska kunna skydda sig mot personer som anses utgöra ett säkerhetshot inom ramen för de internationella konventioner som gäller. Det bör även analyseras hur övriga europeiska länder som också är bundna av Europakonventionen arbetar med frågorna och vilka slutsatser som kan dras av deras arbete. Mot bakgrund av frågornas gränsöverskridande karaktär finns också skäl att se över hur samarbetet inom Europeiska unionen kan stärkas. Med den utgångspunkten bör regeringen vidta ytterligare åtgärder för att fler utvisningar av personer som anses utgöra hot mot Sveriges säkerhet ska kunna verkställas.

I de fall ett utvisningsbeslut inhiberas på grund av verkställighetshinder kommer personen, enligt Migrationsverket, att få rätt till bistånd enligt lagen om mottagande av asylsökande i de fall de är asylsökande eller till bosättningsbaserade förmåner i de fall de är folkbokförda. Det är rimligt att de personer som kan befaras utgöra allvarliga hot mot Sveriges säkerhet efter beslut om utvisning inte får rätt till mer än mycket begränsade ekonomiska förmåner. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med förslag för att ytterligare begränsa de ekonomiska förmånerna för personer vars utvisningsbeslut inhiberas enligt denna lag.

Säkerhetspolisen konstaterar att de personer som är föremål för Säkerhetspolisens intresse sällan bor stadigvarande på en plats. Det är också vanligt att de har sina tillhörigheter utspridda på flera platser. Säkerhetspolisen föreslår därför att husrannsakan

enligt denna lag vid synnerliga skäl även ska få genomföras på andra platser än hos utlänningen. Moderaterna delar Säkerhetspolisens bedömning och föreslår att regeringen återkommer till riksdagen även i denna fråga.

Johan Forssell (M)

Louise Meijer (M)

Ellen Juntti (M)

Mikael Damsgaard (M)

Sten Bergheden (M)